

**ДО 95-річчя
ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ АКАДЕМІКА АН УРСР
О.С. ПОВАРЕННИХ, ПОЧЕСНОГО ЧЛЕНА УМТ ***

Олександр Сергійович Поваренних — видатний учений у галузі мінералогії і кристалохімії, філософських проблем природознавства. Доктор геолого-мінералогічних наук (1957), професор, член-кореспондент АН УРСР (1969), академік АН УРСР (1973), заслужений діяч науки і техніки України (1975). Голова Ради Українського відділення Всесоюзного мінералогічного товариства (1961—1970). З 1960 р. — завідувач відділу мінералогії і кристалохімії Інституту геологічних наук, з 1969 р. — Інституту геохімії і фізики мінералів АН УРСР. Почесний член Всесоюзного і Українського мінералогічних товариств, дійсний член мінералогічних товариств Великобританії, Ірландії, Франції, Італії, США, Канади, Японії, Німеччини і Польщі. Лауреат Державної премії УРСР у галузі науки і техніки (1983) та премії ім. В.І. Вернадського АН України (1975).

Олександр Сергійович Поваренних народився 3 лютого 1915 р. у м. Петрограді. У 1932 р. вступив до Ташкентського геологорозвідувального технікуму, у 1935 р. — на гірничий факультет Середньоазійського індустріального інституту, який успішно закінчив у 1940 р.

У роки Великої Вітчизняної війни О.С. Поваренних воював на Ленінградському фронті. Після закінчення війни навчався в аспірантурі Ленінградського гірничого інституту під керівництвом професора Д.П. Григор'єва.

До 1960 р. О.С. Поваренних — доцент і професор у Криворізькому гірничорудному інституті, де у 1957 р. захистив докторську дисертацію.

У 1960 р. він переїхав до Києва і до кінця життя працював завідувачем відділу спочатку в Інституті геологічних наук, а потім в Інституті геохімії і фізики мінералів АН УРСР.

Учений узагальнив і проаналізував величезний експериментальний і теоретичний матеріал з мінералогії, на основі якого опрацював новітню теорію кристалохімії мінералів.

Одержані результати опубліковані у монографії О.С. Поваренних “Кристаллохимическая классификация минеральных видов” (1966), яку було видано також у США. За цю працю вчений був удостоєний премії ім. В.І. Вернадського.

* Біографічний матеріал про О.С. Поваренних запозичено з видання “Відділення наук про Землю Національної академії наук України” // Відп. ред. В.І. Старостенко. — К., 2003. — 272 с.

О.С. Поваренних створив кристалохімічну теорію однієї з найважливіших властивостей мінералів — міцності, і одержав головну її формулу. Розглянув також інші властивості мінералів та їх залежність від конституційних особливостей мінералу.

О.С. Поваренних багато уваги приділяв вивченню коливальних спектрів кристалів, переважно мінералів. Він запропонував універсальне рівняння для визначення силової константи, яке дає змогу широко використовувати методи інфрачервоної спектроскопії для вирішення важливих завдань — від теоретичних проблем і ранньої діагностики мінералів до виявлення типоморфних ознак і розробки генетичної мінералогії. Своє бачення майбутнього у вивченні мінеральної речовини вчений виклав у книзі “Минералогия: прошлое, настоящее и будущее” (1985).

Помер Олександр Сергійович Поваренних 4 березня 1986 р.

*Президія і Рада УМТ,
редколегія “Записок Українського
мінералогічного товариства”*